บทที่ 7

สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยคู่นามกับกริยาในภาษามือไทยจำนวน 155 คู่ ไม่ยืนยันสมมุติฐานข้อ (1) กล่าวคือผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานว่าองค์ประกอบการเคลื่อนมือ และองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการแยกคู่นามกับกริยาที่มีองค์ประกอบท่ามือเหมือนกัน หมายความว่าคู่นามกับกริยาต้องใช้ทั้ง 2 องค์ประกอบดังกล่าวในการแยกรูปนามกับกริยา แต่ผลการวิจัยพบว่าคู่นามกับกริยาในภาษามือไทย ใช้องค์ประกอบที่ไม่ใช้มือเพียงองค์ประกอบเดียวในการแยกรูปนามกับกริยา หรือใช้ทั้ง 2 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบการเคลื่อนมือ และองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือในการแยกคู่นามกับกริยาก็ได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าคู่นามกับกริยาในภาษามือไทย ใช้องค์ประกอบการเคลื่อนมือ และ/ หรือองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการแยกรูปนามกับกริยา

เมื่ออาศัยองค์ประกอบต่างของคู่นามกับกริยามาเป็นเกณฑ์ในการจำแนก ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ (1) ผู้วิจัยสามารถจัดคู่นามกับกริยาในภาษามือไทยได้ 2 ประเภท ดังนี้

7.1.1 คู่นามกับกริยาที่จำแนกโดยใช้องค์ประกอบการเคลื่อนมือ และองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ

คู่นามกับกริยาประเภทนี้มีจำนวน 122 คู่ คิดเป็น 78.7% ของคู่นามกับกริยาทั้งหมด คู่นามกับกริยาประเภทนี้มีองค์ประกอบการเคลื่อนมือต่างกัน องค์ประกอบการเคลื่อนมือประเภทที่ต่างกันได้แก่ อาการของการเคลื่อนมือ และการทำสัญญาณซ้ำ โดยสัญญาณนามมักมีอาการเคลื่อนมือแบบยั้ง [+ยั้ง] และมีการทำสัญญาณซ้ำ [+ซ้ำ] ส่วนสัญญาณกริยามักทำด้วยอาการเคลื่อนมือแบบต่อเนื่อง หรือแบบคงท่ามือ [-ยั้ง] และอาจทำสัญญาณซ้ำ [+ ซ้ำ] หรือไม่ทำสัญญาณซ้ำก็ได้ [-ซ้ำ]

องค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ ได้แก่ คิ้ว ตา ปาก ศีรษะ และลำตัว ใช้แยกรูปนามกับกริยาประเภทนี้ได้ด้วย โดยสัญญาณนามใช้องค์ประกอบที่ใช้มือเท่านั้น [-ไม่ใช้มือ] หรือใช้องค์ประกอบที่ไม่ใช้มือน้อยกว่า [-ไม่ใช้มือมาก] ส่วนสัญญาณกริยาที่เป็นคู่กันจะใช้องค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ [+ไม่ใช้มือ] หรือใช้องค์ประกอบที่ไม่ใช้มือมากกว่าเสมอ [+ไม่ใช้มือมาก] และองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือที่พบมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบปาก

เมื่อพิจารณาเฉพาะองค์ประกอบการเคลื่อนมือ หรือองค์ประกอบที่ไม่ใช้มืออย่างหนึ่งอย่างใด เราก็จะเห็นความแตกต่างของสัญญาณนามกับกริยาประเภทนี้ได้ และเป็นที่น่าสังเกตด้วยว่าขนาดของสัญญาณ ซึ่ง

ทำด้วยอาการเคลื่อนมือแบบยั้ง [+ยั้ง] มักดูเล็กหรือแคบกว่าสัญญาณที่ทำด้วยอาการเคลื่อนมือแบบไม่ยั้ง [-ยั้ง] ภาพสัญญาณนามจึงมักมีขนาดเล็กกว่าภาพสัญญาณกริยา

7.1.2. คู่นามกับกริยาที่จำแนกโดยใช้องค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ

คู่นามกับกริยาประเภทนี้มีจำนวน 33 คู่ คิดเป็น 21.29% ของคู่นามกับกริยาทั้งหมด คู่นามกับกริยาประเภทนี้มีองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือต่างกันเพียงองค์ประกอบเดียว และองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือมีลักษณะต่างกันเหมือนคู่นามกับกริยาประเภทแรก คือสัญญาณนามใช้องค์ประกอบที่ใช้มือเท่านั้น [-ไม่ใช้มือ] หรือมีองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือน้อยกว่า [-ไม่ใช้มือมาก] ส่วนสัญญาณกริยาที่เป็นคู่กันจะใช้องค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ [+ไม่ใช้มือ] หรือใช้องค์ประกอบที่ไม่ใช้มือมากกว่าเสมอ [+ไม่ใช้มือมาก] และองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือที่พบมาก ได้แก่ องค์ประกอบปากและศีรษะ

องค์ประกอบการเคลื่อนมือ ซึ่งใช้แยกรูปคู่นามกับกริยาประเภทที่ 1 ได้ ไม่สามารถใช้แยกคู่นามกับกริยาประเภทนี้ สัญญาณนามกับกริยามีการทำสัญญาณซ้ำ [+ซ้ำ] หรือไม่ทำสัญญาณซ้ำ [-ซ้ำ] ด้วยอาการเคลื่อนมือแบบต่อเนื่อง หรือคงท่ามือ [-ยั้ง] เหมือนกัน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าอาการเคลื่อนมือแบบยั้ง [+ยั้ง] ซึ่งเป็นอาการเคลื่อนมือที่พบมากในสัญญาณนามประเภทที่ 1 นั้น ไม่ปรากฏเลยในคู่นามกับกริยาประเภทที่ 2

7.1.3 ประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายของคู่นามกับกริยา

คู่นามกับกริยาในภาษามือไทยมีความสัมพันธ์ทางความหมาย 5 ประเภท ลำดับจากความสัมพันธ์ทางความหมายที่พบมากที่สุด ได้แก่ เครื่องมือ (Instrumental) ผู้ทรงสภาพ (Patient) ผู้ถูก (Objective) ผู้ก่อการ (Actor) และผู้เสริม (Range) ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคู่นามกับกริยาในแต่ละประเภท ไม่มีลักษณะร่วมกันซึ่งไม่ยืนยันมุติฐานข้อ (2) และความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคู่นามกับกริยาระหว่างประเภท มีลักษณะต่างกันซึ่งยืนยันมุติฐานข้อ (3)

ความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ (Instrumental) เป็นแบบที่พบมากที่สุด และเป็นความสัมพันธ์ประเภทเดียวที่พบได้ในสัญญาณกริยาทุกแบบ และความสัมพันธ์ทางความหมายทุกประเภท พบมากในสัญญาณกริยาที่ทำด้วยอาการเคลื่อนมือแบบต่อเนื่อง และเป็นที่น่าสังเกตว่าไม่ว่าคนหูนวกจะต้องการแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายแบบใด ก็สามารถใช้รูปสัญญาณแบบ A : [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ] ได้ และการศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายของคู่นามกับกริยา ทำให้พบประเด็นที่น่าสนใจว่าคนหูหนวกมีวิธีคิดรูปภาษาต่างไปจากคนหูได้ยิน ทั้งนี้พบด้วยประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายในภาษามือมีน้อยกว่า เมื่อเทียบกับประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายในภาษาพูด

7.1.4 การผันรูปกริยาเป็นนามในภาษามือไทย

ผู้วิจัยเสนอว่าคู่นามกับกริยาในภาษามือไทยเป็นผลจากการผันรูปสัญญาณกริยาเป็นสัญญาณนาม เนื่องจากพบว่าสัญญาณกริยาในประเภทที่ 1 จำนวน 122 สัญญาณ หรือคิดเป็น 78.7% ของสัญญาณกริยาทั้งหมด มีรูปหลากหลายกว่าสัญญาณนามที่เป็นคู่กัน ดังนั้นสัญญาณกริยาจึงน่าจะเป็นรูปพื้นฐาน ซึ่งเมื่อใช้กฎผันรูปแล้วจึงทำให้ได้สัญญาณใหม่ ซึ่งก็คือสัญญาณนาม กฎและเงื่อนไขการผันรูปสัญญาณกริยาเป็นนามมีดังนี้

(1) กฎเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ :

(ก) ตัดหรือลดองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือ

(2) กฎเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบการเคลื่อนมือ :

(ข) ยั้งอาการเคลื่อนมือ ยกเว้นเมื่อสัญญาณกริยามีอาการเคลื่อนมือแบบยั้ง

(ค) ทำสัญญาณซ้ำ ยกเว้นเมื่อรักษาระยะการเคลื่อนมือยาว

ผลการศึกษาคู่นามกับกริยาในภาษามือ สะท้อนให้เห็นว่าสัญญาณกริยา มีรูปซึ่งไม่สามารถแยกออกจากสัญญาณนามได้เหมือนในภาษาพูด เช่นไม่สามารถแยกรูปสัญญาณ "ขี่มอเตอร์ไซค์" หรือ "กวาด" ออกจากสัญญาณนาม "มอเตอร์ไซค์" หรือ "ไม้กวาด" ได้ หมายความว่าไม่สามารถแยกวัตถุ (entity) ออกจากอาการ (action) ได้

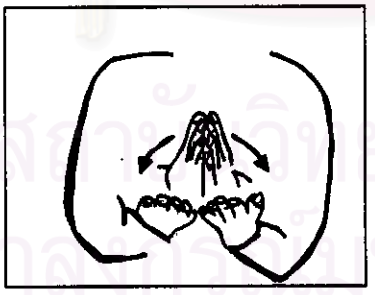

คู่นามกับกริยา :
หนังสือ-เปิดหนังสือ

กริยา : อ่านหนังสือ
(ปทานุกรมภาษามือไทย, 2533)

สัญญาณกริยาที่ไม่มีสัญญาณนามเป็นคู่สัญญาณ เช่น "อ่านหนังสือ" ข้างต้น ก็สะท้อนให้เห็นว่าสัญญาณกริยามีรูปซึ่งไม่สามารถแยกออกจากสัญญาณนามได้ (หมายเหตุ-สัญญาณนาม "หนังสือ" เป็น

สัญญาณนามคู่กับสัญญาณกริยา "เปิดหนังสือ" ในภาษามือไทย) อย่างไรก็ดีสัญญาณก็สะท้อนให้เห็นว่าอาศัยอาศัยหลักการสร้างรูปภาษาที่ไม่ต่างไปจากภาษาพูด ดังจะเห็นได้ว่าอาศัยหลักการผันรูป (derivational process) เหมือนกัน เป็นต้น

7.1.5 คู่นามกับกริยาในภาษามือไทยกับภาษามืออเมริกัน

เมื่อเปรียบเทียบกับคู่นามกับกริยาในภาษามืออเมริกัน จะพบว่าคู่นามกับกริยาในภาษามือไทยประเภทที่ 1 มีองค์ประกอบการเคลื่อนมือต่างกัน เหมือนคู่นามกับกริยาในภาษามืออเมริกัน แต่คู่นามกับกริยาในภาษามือไทยยังมีองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือต่างกันด้วย และปรากฏว่าองค์ประกอบที่ไม่ใช้มือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากใช้แยกรูปคู่นามกับกริยาในภาษามือไทยได้ทั้ง 2 ประเภท

จากการใช้รายการคู่นามกับกริยาในภาษามืออเมริกันเป็นแหล่งที่มาของข้อมูล ผู้วิจัยพบคู่นามกับกริยาในภาษามือไทยที่มีความหมายตรงกับคู่นามกับกริยาในภาษามืออเมริกัน จำนวน 80 คู่ แต่เมื่อเปรียบเทียบรูปสัญญาณแล้ว พบว่าคู่นามกับกริยาในภาษามือไทย อาจมีความหมายตรงกับคู่นามกับกริยาในภาษามืออเมริกันโดยบังเอิญ หรืออาจมีรูปสัญญาณเหมือนกันด้วยก็ได้ โดยเหมือนเฉพาะรูปสัญญาณกริยา หรือเหมือนทั้งสัญญาณนามกับกริยาก็ได้

7.2 ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาบทบาทของนามที่ปรากฏในรูปสัญญาณ

เมื่อพิจารณารูปคู่นามกับกริยาบางคู่ ผู้วิจัยพบว่านอกจากสัญญาณนามที่เป็นคู่กับกริยาแล้ว อาจมีนามที่ปรากฏอยู่ในรูปสัญญาณด้วย ซึ่งนามที่ปรากฏอยู่ในรูปสัญญาณด้วยเป็นส่วนเสริมให้ความหมายของสัญญาณนั้นสมบูรณ์ขึ้น ตัวอย่างเช่น คู่นามกับกริยา "มังคุด-ปอกมังคุด" "แห้ว-ปอกแห้ว" และ "ฝรั่ง-เฉาะฝรั่ง" มีรูปสัญญาณแสดงความหมาย "มีด" อยู่ด้วย นาม "มีด" ที่ปรากฏอยู่ในรูปสัญญาณนี้ไม่ใช่นามที่เป็นคู่กับกริยา แต่ก็เป็นที่เข้าใจได้ว่า สัญญาณกริยา "ปอกมังคุด" "ปอกแห้ว" "เฉาะฝรั่ง" ไม่ได้เป็นสัญญาณกริยาคู่กับสัญญาณนาม "มีด" ซึ่งมีรูปปรากฏร่วมอยู่ด้วย จึงน่าจะมีการศึกษาบทบาทของนามที่ปรากฏอยู่ในรูปสัญญาณเหล่านี้ เนื่องจากในคู่นามกับกริยาบางคู่ไม่จำเป็นต้องอาศัยนามมากกว่า หนึ่งความหมายมาช่วยเสริมความหมายของคู่สัญญาณ

2. ศึกษารูปสัญญาณที่มีความหมายเกี่ยวกับทิศทาง

ผู้วิจัยพบว่าสัญญาณที่มีความหมายเกี่ยวกับทิศทาง เช่น เปิด-ปิด ขึ้น-ลง ไป-มา เข้า-ออก ฯลฯ เป็นสัญญาณที่น่าสนใจ ตัวอย่างเช่นสัญญาณนาม "หนังสือ" มีความสัมพันธ์ทางความหมายกับทั้งกริยา "เปิด

หนังสือ" และ "ปิดหนังสือ" แต่เมื่อพิจารณารูปของสัญญาณนาม "หนังสือ" แล้วปรากฏว่าสัญญาณนามดังกล่าวมีรูปสัญญาณคู่กับสัญญาณกริยา "เปิดหนังสือ" สัญญาณกริยา "ปิดหนังสือ" จึงเป็นเพียงสัญญาณกริยาที่มีความหมายสัมพันธ์กับนาม "หนังสือ" ด้วย แต่ไม่มีรูปสัญญาณคู่กัน จึงน่าจะมีการศึกษาการเลือกสื่อความหมายเกี่ยวกับทิศทางในคู่นามกับกริยา

3. ศึกษาวิธีการผันรูปสัญญาณแบบอื่นๆ

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยพบว่านอกจากการผันรูปสัญญาณกริยาเป็นนามแล้ว ยังมีวิธีการผันรูปสัญญาณแบบต่างๆ เช่นการผันรูปสัญญาณนามเป็นกริยา การผันรูปสัญญาณเพื่อแสดงความหมายต่างๆ เช่นความหมายเกี่ยวกับเวลา (temporal aspect) ความหมายเกี่ยวกับการแจกจ่าย (distributional aspect) ความหมายของการเกิดซ้ำ (recurrence) ความหมายเกี่ยวกับความมากน้อย (degree) และความหมายของอาการ (manner) (คลิมาและเบลลูจิ, 1979) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาวิธีการผันรูปสัญญาณอื่นๆ ต่อไป

4. ศึกษาคู่นามกับกริยาเพิ่มเติม

ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาต่อไปว่าสัญญาณกริยาทุกตัวสามารถผันรูปเป็นสัญญาณนามได้หรือไม่ โดยเฉพาะสัญญาณกริยาที่แสดงความหมายเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด หรือสัญญาณที่ได้จากการใช้ความหมายเปรียบ (configurative meaning) ว่าสัญญาณกริยาเหล่านี้มีสัญญาณที่เป็นคู่กันหรือไม่อย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย